

Maastoliikennelain (1710/1995) mukainen esitys maastoliikenteen rajoittamiseksi Vatulanharju-Ulvaanharjun Natura 2000 -alueella

Esitys

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) esittää, että moottorikäyttöisten ajoneuvojen käyttäminen maastossa kielletään Vatulanharju-Ulvaanharjun Natura 2000 -alueella Ikaalisten kaupungin ja Hämeenkyrön kunnan alueella. Esitys rajoitusalueeksi ilmenee liitteenä olevasta kartasta. Rajausta kattaa koko Natura 2000 -alueen lukuun ottamatta eteläosassa sijaitsevaa suoaluetta, josta osa on perustettu yksityiseksi luonnonsuojelualueeksi ja osa hankittu valtiolle luonnonsuojelutarkoituksiin. Luonnonsuojelualueille annetaan rauhoitusmääräykset luonnonsuojelulain mukaisesti, eikä maastoliikennelain mukaista kieltoa siten nähdä aiheellisena.

Esityksen mukaan moottorikäyttöisten ajoneuvojen käyttö maastossa kielletään. Maastoliikennelain 3 §:n mukaan maastolla tarkoitetaan maa- aluetta ja jääpeitteistä vesialuetta, joka ei ole tie ja jota ei ole tarkoitettu moottoriajoneuvo-, kisko- tai ilmaliiikenteeseen. Kielto ei siten koski liikumista moottoriajoneuvoliikenteeseen tarkoitetuilla teillä. Väyläviraston ylläpitämästä paikkatietoaineistosta ilmenevät, autoliikenteeseen tarkoitetut tie on esitetty liitekartassa.

Kielto ei koski moottorikäyttöisten ajoneuvojen käyttämistä seuraaviin maastoliikennelain 4 §:n 2 momentissa mainittuihin tarkoituksiin:

- 1) poliisin, tullilaitoksen tai rajavartiolaitoksen virkatehtäviin tai sairaankuljetukseen taikka palo- ja pelastustoimen tehtäviin;
- 2) muihin kuin 1 kohdassa tarkoitettuihin virkatehtäviin, energia- tai tietoliikennelaitteiden huoltotöihin eikä liikkumiseen näissä tehtävissä tai töissä lumipeitteen aikana taikka lumettomassa maastossa erityisen tärkeistä syistä;
- 4) kalastuksen vaatimaan, siitä merkityksellisen osan toimeentulostaan saavan henkilön kulkemiseen moottorikelkalla lumipeitteen aikana;
- 5) ammattimaisessa metsätaloustyössä käytettävien koneiden huolto- ja korjaustöiden vaatimaan kulkemiseen lumipeitteen aikana;
- 6) vaikeiden tieolojen ja vakinaisen asunnon sijainnin vuoksi välttämättömään kulkemiseen.

15.4.2025

Lisäksi ELY-keskus esittää, että kiello ei koskisi moottorikäyttöisten ajoneuvojen käyttöä seuraaviin tarkoituksiin:

- hiihtolatuksen ja ulkoilureittien tekeminen ja ylläpito
- luonnonhoidon ja metsätaloustöiden vuoksi välttämätön liikkuminen maastossa

Kieltoa esitetään toistaiseksi voimassa olevaksi.

Esityksen perustelut

Maastoliikennelain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä haittoja, joita luonnolle tai muulle ympäristölle, luontaiselinkeinoille, yleiselle virkistyskäytölle tai muulle yleiselle edulle taikka yksityiselle edulle aiheutuu moottorikäyttöisten ajoneuvojen käyttämisestä maastossa ja moottorikelkkailureitillä, sekä edistää liikenneturvallisuutta.

Maastoliikennelain 8 §:n 1 momentin mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi 1 §:ssä tarkoitettujen haittojen ehkäisemiseksi kieltää moottorikäyttöisen ajoneuvon käyttämisen tietyllä maa-alueella tai jääpeitteisellä vesialueella muuhun kuin 4 §:n 2 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun liikkumiseen taikka rajoittaa sitä. Kiello tai rajoitus ei nopeusrajoitusta lukuun ottamatta koske 4 §:n 2 momentin 3–6 kohdassa tarkoitettua ajoa, ellei ELY-keskus erityisen painavista syistä toisin määrää.

Vatulanharju on geologisesti ja maisemallisesti erittäin merkittävä harjualue, joka on osa valtakunnallista harjijensuojeluohjelmaa. Harjualue on valtakunnallisesti arvokas ja merkittävä sekä maaperältään että eliöstöltään. Harjumetsien paahderinteillä esiintyy vaateliasta ja uhanalaista paahdelajistoa, kuten kangasajuruohoa ja harjuliekkoa. Vatulanharjulle sijoittuu maakunnallisesti tärkeä lintualue, sillä alue on Pirkanmaan tärkein kehräjän esiintymisalue sekä merkittävä esiintymisalue myös kangaskiurulle. Harjujen reunojen pohjavesialueilla on useita lajistollisesti arvokkaita lähteitä. Harjualueella kulkee lisäksi historiallisesti merkittävä Hämeenkanakaantie. Vatulanharju-Ulvaanharjun halki kulkee maakunnallisesti merkittävä ulkoilureitti Pirkan ura, joka on Suomen vanhimpiin kuuluva laturetkiura. Vatulanharju-Ulvaanharjun Natura 2000 -alue (FI0309001) on 1089 hehtaarin laajuinen, luontodirektiivin mukainen erityisten suojelutoimien alue (SAC), jonka suojeluperusteena ovat luontodirektiivissä tarkoitetut luontotyytit. Vatulanharju-Ulvaanharjun harjumuodostuma edustaa harjumetsien luontotyyppiä (9060).

ELY-keskuksen tietoon on tullut, että Vatulanharju-Ulvaanharjun Natura 2000 -alueella tapahtuu ilman maanomistajien lupaa maastoajoa. Todennäköisesti moottoripyöräilystä syntyneitä tai laajentuneita kulku-uria on havaittu harjumetsä-luontotyytin alueella. Ajouria on havaittu erityisesti jyrkillä paiste- ja paahderinteillä, jotka ovat harjumetsien luontotyytin arvokkaimpia osia. Harjun jyrkät rinteet ovat alttiita kulumiselle. Urat ovat osin sijoittuneet rinteeseen siten, että sateiden mukana kulkeutuu aineksia alas rinnettä ja haitalliset vaikutukset voimistuvat.

Vatulanharju-Ulvaanharjun Natura 2000 -alueella on tehty ja suunnitellaan tulevaisuudessa tehtäväksi luonnonhoitotoimia paahderinteiden lajiston

15.4.2025

elinolosuhteiden parantamiseksi. Paahdelajistolla ei ole mahdollisuutta asettua jatkuvassa kulutuksessa oleville alueille. Maastoajo sekä uhkaa alueen luontaista lajistoa että heikentää luonnonhoitotoimien tuloksia. Toistuvasta maastoajosta voi aiheutua Natura 2000 -alueen suojelun perusteena olevien luontoarvojen merkittävää heikentymistä. Tämä on luonnonsuojelulain (9/2023) 34 §:n nojalla kiellettyä. Maastoajo voi myös häiritä alueen linnustoa.

Vatulanharju-Ulvaanharjulla on yleistä virkistyskäyttöä, muun muassa luontopolku ja edellä mainittu ulkoilureitti Pirkan ura. Maastoajo häiritsee virkistyskäyttöä ja voi aiheuttaa vaaratilanteita. Luvattomasta ajamisesta aiheutuvan maaston vaurioitumisen voi lisäksi katsoa loukkaavan maanomistajien yksityistä etua.

Edellä esitetyn perusteella ELY-keskus katsoo, että maastoliikenteen rajoittaminen on tarpeen luonnolle, yleiselle virkistyskäytölle ja yksityiselle edulle aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi.

Kiellon merkitseminen

Maastoliikennelain 11 §:n mukaan alueellinen kieltö tai rajoitus on merkittävä alueelle, jota se koskee, tai sen läheisyyteen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tulee määrätä merkitsemisestä kieltöä tai rajoitusta koskevassa päätöksessä. ELY-keskus esittää, että Ikaalisten kaupunki ja Hämeenkyrön kunta määrättäisiin merkitsemään rajoitus asianomaisen kunnan puoleisella alueella.

Kuuleminen esityksestä

ELY-keskus pyytää esityksestä lausunnot Ikaalisten kaupungilta, Hämeenkyrön kunnalta ja Sisä-Suomen poliisilaitokselta. Alueen maanomistajille varataan tilaisuus antaa lausunto. Esityksestä tiedotetaan julkisella kuulutuksella ja asiakirjat pidetään nähtävillä ELY-keskuksen, Ikaalisten kaupungin ja Hämeenkyrön kunnan verkkosivuilla 23.4.2025 - 30.5.2025. Muistutuksen esityksestä voi jättää viimeistään 30.5.2025.

Kuulemisajan päätyttyä ELY-keskus tutustuu lausuntoihin ja muistutuksiin. Perustellusta syystä esitystä voidaan tarkistaa kuulemispalautteen perusteella. ELY-keskus tekee valituskelpoisen ratkaisun asiassa. ELY-keskus voi määrätä, että rajoitus tulee voimaan muutoksenhausta huolimatta.

Lisätietoja asiasta antavat tarvittaessa lakimies Riina Arffman ja luonnonhoidon asiantuntija Kaisu-Leena Natunen, sähköposti etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi, puh. 0295 036 000 (vaihe).

Asia on käsitelty Pirkanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat - vastuualueen luontoyksikössä.

Tämä asiakirja on hyväksytty/allekirjoitettu viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt lakimies Riina Arffman ja ratkaissut ylitarkastaja Marita Saksa-Lapikisto.

15.4.2025

Liitteet

Kartta rajoitusalueesta

Tämä asiakirja PIRELY/3873/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PIRELY/3873/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Arffman Riina 15.04.2025 10:45

Ratkaisija Saksa-Lapikisto Marita 15.04.2025 10:50